

Yabanc? Dil Ö?renmeye Yönelik Özyeterlik ?nanç Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yabanc? Dil Ö?renmeye Yönelik Özyeterlik ?nanç Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32685>

Özet

Yabancı Dil Öğrenmeye Yönelik Özyeterlik Ölçeği, Ayşe Adıyaman (2019) tarafından yabancı dil öğrenme süreçlerinde öğrencilerin öz yeterlik algılarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle İngilizce, Almanca, Fransızca ve Arapça öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören 466 öğrenci üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılarak standardize edilmiştir.

Yapı geçerliliği analizleri sonucunda ölçek, toplam varyansın %52,8'ini açıklayan, 25 maddeden ve üç alt boyuttan oluşan bir yapıya sahiptir. Yüksek iç tutarlılık (**Cronbach's alfa** = 0,977) ve güçlü test-tekrar-test korelasyonları, ölçeğin yabancı dil öğrenimi bağlamındaki **özyeterlik** inancını ölçmede güvenilir ve geçerli olduğunu kanıtlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yabancı dil öğrenimi, **özyeterlik**, öz yeterlik inancı, ölçek geliştirme, **geçerlik**, **güvenirlik**, faktör analizi, yabancı dil öğretmenliği.

Yazarlar

Ayşe ADIYAMAN

Amaç

Ölçeğin temel amacı, üniversite düzeyindeki öğrencilerin yabancı dil öğrenimine dair sahip oldukları **özyeterlik** inançlarının düzeyini ve yapısını belirlemektir. Bu ölçüm, öğrencilerin dört temel dil becerisini (dinleme/anlama, yazma/konuşma, okuma/anlama) ne kadar başarılı bir şekilde gerçekleştirebileceklerine dair inançlarını nicel olarak ortaya koymayı hedefler.

Eğitim araştırmacıları ve uygulayıcıları için bu ölçek, öğrencilerin motivasyonel ve bilişsel süreçlerini etkileyen temel öz-algıları anlamak ve bu doğrultuda dil öğrenimi stratejilerini geliştirmek için önemli bir araç sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Teorisi çerçevesinde tanımlanan **özyeterlik** kavramını temel almaktadır. Bu bağlamda yapı, bireyin yabancı dil öğrenme görevlerini başarıyla yerine getirme yeteneğine dair kişisel yargısını temsil eder.

Yapılan faktör analizleri sonucunda, ölçeğin yabancı dil öğrenmeye yönelik özyeterlik inancını ölçen üç temel alt boyutu bulunmaktadır. Bu alt boyutlar, geleneksel dil becerileri alanlarına

karşılık gelmektedir:

Duyduğunu Anlama (Dinleme Becerileri)

Yazılı ve Sözlü ifade Etme (Üretim Becerileri)

Okuma ve Anlama (Alımlama Becerileri)

Geçerlik

Ölçeğin **geçerlik** çalışmaları, İngilizce, Almanca, Fransızca ve Arapça öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören, farklı dil ve kültürlerden gelen toplam 466 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Bu heterojen örneklem, ölçeğin geniş bir öğrenci popülasyonunda geçerli olduğunu desteklemektedir.

Kapsam geçerliliğini ve dil ile anlatım uygunluğunu sağlamak amacıyla alanında uzman kişilerin görüşlerine başvurulmuştur. Yapı geçerliliği için ise hem **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. AFA için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0,972 ve Bartlett testi sonucu 11833,239 olarak hesaplanmıştır, bu da verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun olduğunu göstermiştir.

Güvenirlilik

Yabancı Dil Öğrenmeye Yönelik Özyeterlik Ölçeği'nin **güvenirlilik** değerlendirmeleri, yüksek düzeyde iç tutarlılık ve zamansal istikrar sergilemiştir. Ölçeğin genel iç tutarlılığını gösteren **Cronbach's alfa** güvenirlik katsayısı 0,977 olarak hesaplanmıştır; bu değer, psikometrik açıdan mükemmel bir iç tutarlılığı işaret etmektedir.

Ek olarak, Test-tekrar-test güvenirlik (Pearson korelasyon) katsayıları alt boyutlar bazında incelenmiştir. Bu katsayılar, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verdiğini doğrulamaktadır:

Duyduğunu Anlama Alt Boyutu: 0,914

Yazılı ve Sözlü ifade Etme Alt Boyutu: 0,896

Okuma ve Anlama Alt Boyutu: 0,935

Faktör Analizi

Ölçeğin nihai yapısı, **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ile belirlenmiş ve 25 maddeden oluşan, toplam varyansın %52,8'ini açıklayan 3 alt boyutlu bir yapı tespit edilmiştir. Bu üç faktörlü yapı, yabancı dil öğrenme yeterliklerinin temel bileşenlerini temsil etmektedir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, üç faktörlü modelin veri setine olan uyumunu güçlü bir şekilde desteklemektedir. Rapor edilen uyum iyiliği değerleri şunlardır:

χ^2/df : 3,903 (Kabul edilebilir sınırı olan 5'in altında.)

GFI (Yıllık Uyum İndeksi): 0,841
TLI (Tucker-Lewis İndeksi): 0,926
CFI (Karşılaştırmalı Uyum İndeksi): 0,934
RMSEA (Yaklaşık Hata Karekök Ortalaması): 0,079
SRMR (Standartlaştırılmış Kök Ortalama Karekök Kalıntıları): 0,0370

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Language Available: Türkçe (Uygulama bağlamı İngilizce, Almanca, Fransızca ve Arapça öğretmenliği öğrencileri üzerinedir.)

Population Group: Yabancı dil öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencileri.

Age Group: Genç yetişkinler (Üniversite öğrencileri).

Population Details: Çalışma 466 öğrenciyle yürütülmüştür.

Test Methodology: 5 dereceli Likert ölçeği kullanılmıştır. Puanlama sistemi şöyledir:

Hiç katılmıyorum

Az katılıyorum

Kısmen katılıyorum

Çoğunlukla katılıyorum

Tamamen katılıyorum

Anahtar Kelimeler

Öğretmenlik eğitimi, dil becerileri, **AFA**, DFA, psikometri, **iç tutarlılık**, dil öğrenme motivasyonu, yapısalcı eğitim modellemesi, **test-tekrar-test**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: ayse.adiyaman@windowslive.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçek, 2019 yılında Ayşe Adıyaman tarafından geliştirilmiştir ve yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı, çoğaltılması ve ticari olmayan akademik amaçlarla adaptasyonu için sorumlu yazar Ayşe Adıyaman ile doğrudan iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Orijinal makalenin PDF dosyasına buradan ulaşılabilir: [yabanci-dil-ogrenmeye-yonelik-ozyeterlik-inanc-olcegi-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Adıyaman, A. (2019). Yabancı dil öğrenmeye yönelik **özyeterlik** inanç ölçeği: Geçerlik ve **güvenirlik** çalışması. *International Journal of Language Academy*, 7(2), 80-92. Makale bağlantısı: [ijla.net](#)

Yabancı Dil Öğrenmeye Yönelik Özyeterlik İnancı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metinde sağlanmamıştır. Maddelerin tam içeriği için yukarıda belirtilen referans makaleye (Adıyaman, 2019) başvurulması gerekmektedir.